

Historická klimatologie na Masarykově univerzitě

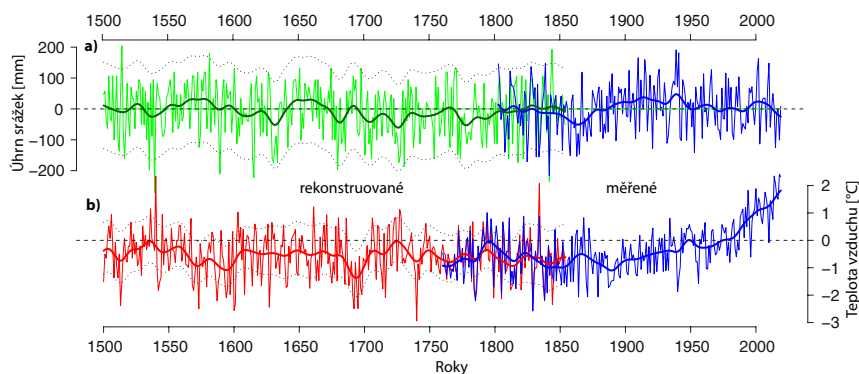
Historická klimatologie na Geografickém ústavu Masarykovy univerzity v Brně se dlouhodobě zabývá studiem variability klimatu (především teploty vzduchu, srážek a sucha) na území České republiky na základě dokumentárních a dendroklimatologických údajů, časných přístrojových měření a systematických meteorologických pozorování za posledních 1000 let. Dále se věnuje rekonstrukci a studiu vybraných hydrometeorologických extrémů (povodně, vichřice, tornáda, krupobití aj.) z hlediska jejich frekvence výskytu, sezonality, intenzity, příčin a dopadů na přírodu a společnost.

Tým historické klimatologie působí pod vedením prof. R. Brázdila s různými obměnami již od počátku 90. let 20. století. Od té doby se tým zapojil do více než 20 národních a mezinárodních projektů (např. SustES, Intersucho, Millenium) a publikoval nebo se významnou měrou podílel na publikování více než 20 monografií (především Historie počasí a podnebí v Českých zemích, 11 svazků) a přes 200 recenzovaných článků. Za téměř 30letou historii týmu byla navázána spolupráce s řadou českých (ČHMÚ, ÚVGV AV ČR, v.v.i., MZA Brno, Oblastní muzeum v Litoměřicích) i zahraničních institucí (Univerzity v Cambridge, Liverpoolu, Bernu, Barceloně, Giesenu, Vídni aj.). Členové týmu prezentují své výsledky na mezinárodních konferencích a podílejí se na popularizaci vědy. Výzkum prof. R. Brázdila a výsledky jeho týmu byly několikrát oceněny v ČR i v zahraničí.

Tým historické klimatologie je otevřen spolupráci s akademickou i veřejnou sférou, kde nabízí cenné zkušenosti a dlouholetou praxi v oboru klimatologie a ochotně se podělí o výsledky své práce s veřejností.

▲ Obr. 1 Trajektorie tornáda z 20. dubna 1950 ve středních Čechách (a), schématická kresba tornáda nedaleko obce Sedlec (b), zničená zvonice v obci Doňi Chabry (c), zpusťošený statek v obci Bašť (d) (sestaveno dle Fikara 1950, Brázdil et al., 2019b)

◀ Obr. 2 Kolísání ročních úhrnů srážek (a) rekonstruovaných pro České země v období 1501–2019 (Dobrovolný et al., 2015) a průměrných ročních teplot vzduchu (b) podle rekonstruované řady střední Evropy v období 1500–2019 (Dobrovolný et al., 2010). Srážky i teploty jsou vyjádřeny jako anomálie vzhledem k referenčnímu období 1961–1990 a jsou shlazeny 20letým Gaussovým filtrem. Rekonstruované hodnoty jsou doplněny odhadem nejistot v podobě 95 % intervalu spolehlivosti (shlazený stejným filtrem)